

Геронтолошки центар
„Нови Сад“ одликован
за борбу против
Корона вируса

Министарка
Дарија Кисић Тепавчевић
и градоначелник Милош Вучевић
посетили Дом Футог

ИНТЕРВЈУ
Мира Бањац

**Геронтолошки центар „Нови Сад“ први
на фото конкурсима Дома Апатин**

САДРЖАЈ

РЕЧ УРЕДНИКА	3
АКТУЕЛНОСТИ	
Одлазак у пензију првог уредника часописа „Будилник“	4
Геронтолошки центар „Нови Сад“ одликован за борбу против Корона вируса	5
Министарка Дарија Кисић Тепавчевић и градоначелник Милош Вучевић посетили Дом Футог	6
Отпочете реконструкције домова Геронтолошког центра „Нови Сад“	7
Почела вакцинација у Геронтолошком центру „Нови Сад“	8
Дозвољене посете у домовима	8
Поново отворени Клубови за старија и одрасла лица	9
Активности у домовима током изолације	10
Корисници Дома Лиман учесници пројекта „О Доријану Греју, или о ејџизму“	11
Миланка Бакош даровала раднице кухиње	11
НАГРАДЕ НА КОЈЕ СМО ПОНОСНИ	
Геронтолошки центар „Нови Сад“ први на фото конкурс Дома Апатин	12
Корисници Дома Лиман освојили диплому на такмичењу Геронтолошког центра „Зрењанин“	12
ИНТЕРВЈУ	
Мира Бањац- То што сам оставила у људима ми је важније од свих награда	13
УСЛУГЕ	
Психолог у Геронтолошком центру „Нови Сад“	14
САВЕТ ЛЕКАРА	
Биљана Глишић Угрица- Вакцинација против грипа, значај и превенција тежих обољења	16
ПРЕДСТАВЉАМО ВАМ	
Петар Грегорин	17
ЛИКОВНА АЗБУКА	
Персида Малуцков- Символисти (Гистав Моро)	18
МОЈ ЖИВОТ, МОЈА ПРИЧА	
Никола Стојановић Кокола – Жаба и лепа капетан	20
Светислав Шороња – Поште у геронтолошком центру	21
ПЕСНИЧКИ КУТАК	22
КОРИСНИЧКИ КУТАК	23

„БУДИЛНИК“, интерно гласило Геронтолошког центра „Нови Сад“

Издавач: Геронтолошки центар „Нови Сад“, Фрушкогорска 32, 21000 Нови Сад

Телефони: +381 21 450 266; +381 21 6 350 542; Факс: +381 21 6 350 782;

веб site: www.gerontns.co.rs e-mail gerontns@neobee.net

За издавача: Славица Шкрбић, директор Геронтолошког центра „Нови Сад“

Уредник: Ружица Вукић Рајић, организатор промотивних активности

Сарадници у овом броју: Исидора Петковић, помоћник директора; Анђа Берановић, руководилац РЈ Дом Ново насеље; Милана Будулин, социјални радник; Тоња Мирковић, руководилац РЈ Клубови; Стеван Буљић, организатор промотивних активности у РЈ Клубови; Славиша Неговановић, инжењер Службе одржавања; психолози: Маја Бабић, Татјана Дајевић; радни терапеути и инструктори: Гордана Павловић,

Нада Јурић, Оливера Раца, Сташа Крстић.

Интернет презентација: Немања Ђурић

Графичка припрема: Зоран Рац

Штампа: „САЈНОС“ доо, Нови Сад, sajnosns@gmail.com

Тираж: 500 примерака

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

613.98 (497.113 Нови Сад)

БУДИЛНИК : Интерно гласило Геронтолошког центра „Нови Сад“ /
уредник Ружица Вукић Рајић – год. 12. бр. 34. (2021.) – Геронтолошки
центар „Нови Сад“, 2020. – илустр. 30 cm

Квартално
ISSN 2217-5490
COBISS.SR – ID 263658247

Поштовани читаоци,

Тромим кораком досегнули смо, некако, и у 2021. години. Прошла нам је била свима вирусом обојена. Мало шта ми је лепо нудила и зато хоћу да је одложим негде дубоко у прашњаве куте заорава. А било би добро кад би човек умео свему невољном да залупи врата и уз шеретски нахерен осмех пође даље, у неке топлије даљине.

Међутим, не, сећање је ту као верни чувар прошлости. Оно ми не да да заборавим да сам и сама била жртва Корона-вируса, да заборавим онај очај кад сам добила упалу плућа и схватила да ће исход болести одлучити искључиво Бог. Лекари су у овом случају немоћни и ни сами не знају да ли ће лекови деловати, јер код овог вируса правило је да нема никаква правила. Срећом, у мом случају, терапија је помогла и успела сам да се отргнем из његових канџи...

Нажалост, многи нису. Један од њих је и чувени новосадски кантаутор Ђорђе Балашевић, наш суграђанин, песник нежних рима, вешти приповедач и вечити дечак. Он је умео љубављу да отопи и најхладнија срца и да поново поврати братство и јединство разједињеног југословенског народа. Плакали су за њим и у Хрватској, и у Македонији, и у Словенији, и у Босни, једнако као и овде. Овакви дирљиви моменти подстакли су ме на размишљање о јачини емоције љубави. Једино љубављу можеш да допреш до људи. И није ово само фраза, у шта сам некад веровала. Сад видим да је неоспорна чињеница и она ме неизмерно радује. Ипак, има наде и за ово јадно, изманипулисано, напаћено, блатом умивеним човечанством.

А има наде и за све нас, који сад живимо неку нову реалност што је прекинула све нормалне токове живота и унела пометњу, страх и смрт. Приметила сам у последње време код наших корисника једну дозу безвољности, летаргије, предаје. Све ово набрајано нагиње ка депресији. Волела бих да могу да помогнем, па упорно покушавам да вас наговорим да се не уседите. Јако је битно да у овим страшним временима пронађемо активност која ће да нас испуњава. Ако волите спорт, или друштвене игре, бавите се њима. Узмите комшију, цимера, пријатеља и поведите га да заједно играте пикадо, доминe, или плочице. Ако волите поезију и музику, препустите им се. Покажите како умете вешто да стварате једним везом, или наштриканим џемпером. Приближава нам се и 8. март, па поклоните нешто женама, неки цвет, чоколаду, осмех, или топлу реч. Није важан поклон, битна је пажња и осећај да су поштоване и вољене. Можда су вам забрањени изласци већ годину дана, али вам није ускраћено дружење. Битно је само да нисте сами, да не негујете досаду која је извор свих зала. Из досаде изникне депресија, разочарење животом. Досада нас нагони на сувишне мисли, а познато је да што више мислиш, то си ближи туги. Зато хајде да се покренемо, хајде заједно да победимо ове нехумане услове живота, које нам је вирус наметнуо. Не смемо да допустимо да нас изолација, услед хладних мера у борби против Корона вируса, уништи. Човек је снажно биће, програмирано да издржи и најтеже ударце живота и заједно, али само заједно способан је да победи недаће. То нам је поручивао и наш Нобеловац Андрић рекавши да „ништа људе не везује тако као заједнички и срећно преживљена несрећа“.

До следећег Будилника остављам вас у нади да ће нам овогодишњи дани донети психички мир, слободу и прегршт загрљаја у свету ослобођеном од вируса.

Ваш уредник,
Ружица Вукић Рајић

Одлазак у пензију првог уредника часописа „Будилник“

Часопис „Будилник“, намењен првенствено корисницима услуга Геронтолошког центра „Нови Сад“, као и свим људима треће животне доби и осталим љубитељима тема везаних за старију популацију и нашу установу, основан је пре дванаест година, првог октобра 2009. године. Идејни творац и први уредник часописа била је Милена Летић-Јовеш, тадашњи ПР установе, а касније и организатор културних активности. Милена Летић-Јовеш, уз подршку менаџмента Геронтолошког центра „Нови Сад“, уредила је 24. броја овог часописа. Тако је часопис „Будилник“ доспео у руке наших корисника, али и шире јавности. Постао је јединствен часопис, не само у установи, већ у целој Србији. Може се читати у електронској форми, на сајту Геронтолошког центра „Нови Сад“, као и у Матици српској и у електронској архиви Народне библиотеке Србије.

Милена Летић-Јовеш завршила је Филозофски факултет у Загребу, а поред уређивачког позива, позната је и по писању романа, есеја, приповедака и поезије. Аутор је збирке приповедака „И шта ми би да те тражим“, збирке песама „Ни тамо ни овде“, романа „А ко зна ко смо ми“ и „Ко зна шифру“. То су дела којима Милена Летић-Јовеш оставља своје трагове у времену. „Босанска ријеч“ ускоро ће објавити нови роман „Расипање семена“ којем је она аутор и у којем на свој, аутентичан начин проговара о актуелним догађајима.

На промоцији часописа, у Градској библиотеци „Нови Сад“, одржаној 2017. године чуло се да овакав интерни часопис, посвећен људима у зрелом добу живота, не постоји, чак ни у најразвијенијим земљама света, онима које велику пажњу посвећују баш социјалној заштити.

Зато смо се, ових дана, с осећањем захвалности, опростили од своје старије колегице, професора књижевности и писца, Милене Летић-Јовеш. Осмог новембра 2020. отишла је у заслужену пензију приредивши леп и пријатан опроштај од најближих сарадника, у Клубу „Коста Шокица“.

Одлазивши у пензију, Милена је пожелела свим корисницима и колегама из установе, који се труде превазићи тешкоће у којима се налазимо, добро здравље и успех уз речи: „Нека вас све драги Бог чува“.

Геронтолошки центар „Нови Сад“ одликован за борбу против Корона вируса

Поводом обележавања Дана примирја у Првом светском рату, председник Републике Србије Александар Вучић доделио је највиша државна признања институцијама и појединцима, који су се истакли у борби за очување живота људи током пандемије Корона вируса. Ово је била прилика да и Геронтолошки центар „Нови Сад“ заслужно добије сребрну медаљу. Ово признање представља похвалу за рад и несебично залагање свих запослених на челу са директорицом Славицом Шкрбић. У првом налету вируса Ковид-19 запослени у нашој установи добровољно су пристали да живе и раде по две недеље у изолацији заједно са нашим корисницима у сва три дома. Након изолацијског периода наставили су да дају свој максимум у очувању здравља корисника. Одговоран, савестан, тимски рад запослених радника у установи

доказ је да признање, код таквог рада, не може да изостане.

Поред установе, посебно су награђени златном медаљом руководилац Службе здравствене заштите и неге др Биљана Глишић Угрица и Наташа Јанковић, неговатељица, која је, на своју иницијативу, боравила, чак, месец дана у изолацији. Оне су својим радом и одговорношћу заслужиле да буду пример свима осталима.

Министарка Дарија Кисић Тепавчевић и градоначелник Милош Вучевић посетили Дом Футог

Дом Футог Геронтолошког центра „Нови Сад“ посетили су, четрнаестог новембра, министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Дарија Кисић Тепавчевић и градоначелник Новог Сада Милош Вучевић.

Испред Геронтолошког центра «Нови Сад» добродошлицу им је пожелела директорица Славица Шкрбић, заједно са руководиоцем РЈ Дом Футог Анђелом Костић, добитницима признања председника Републике др Биљаном Угрицом, неговатељицом Наташом Јанковић и организаторком промотивних активности Ружицом Вукић Рајић. Министарка и градоначелник обишли су радове на реконструкцији дома. Колективу Геронтолошког центра „Нови Сад“ министарка Кисић Тепавчевић честитала је на сребрној медаљи за заслуге, а посебно је навела да јој је част што је упознала колегинице, које су недавно добиле признање за борбу против Корона вируса од председника Републике Србије. Такође, истакла је да су геронтолошки центри увек важни за државу, а посебно сада када је друштво суочено са озбиљном епидемијом. У наставку говора изнела је следећи закључак: „Рад у Геронтолошким центрима је јако одговоран, тежак, мукотрпан. Особе које раде у Геронтолошким центрима су јако пожртвоване. Криси их једна велика емпатија коју имају. Рад у овим околностима је још специфичнији и зато сви ми треба да их подржимо, јер раде за добро свих нас“.

Градоначелник Милош Вучевић, такође је честитао запосленима у установи на пожртвованости у делатности социјалне и здравствене бриге за старије и подсетио је да и Град Нови Сад подржава рад свих 19 Клубова за старија и одрасла лица, финансирањем програма и изградњом нових објеката.

Директорица Славица Шкрбић захвалила се Министарству и Граду на подршци током пандемије Корона вируса, захваљујући којој су сачувани корисници и запослени у установи. Навела је и да се реновирање објекта Дома Футог реализује средствима Покрајине Војводине и Републике Србије, након којег ће дом бити прилагођен стандардима неопходним у процесу релицензирања.

Отпочете реконструкције домова Геронтолошког центра „Нови Сад“

Пројектни радови на реконструкцији објеката Дома Лиман и Дома Футог Геронтолошког центра „Нови Сад“ отпочети су у априлу месецу на Лиману и у мају месецу у Футогу. Канцеларија за управљање јавним улагањима Владе Републике Србије издвојила је 650 милиона динара за обнову Дома на Лиману, док Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије и Покрајина Војводине финансира обнову Дома у Футогу. За Дом Футог поменуто министарство је издвојило 72 милиона динара, а Покрајина је издвојила 8, 5 милиона.

Реконструкција Дома Лиман започета је другог априла и обухвата следеће радове:

- 1) производња санитарне топлотне воде путем топлотне пумпе;
- 2) замена инсталације водовода и канализације;
- 3) замена електроинсталације и извора осветљења;
- 4) замена спољне столарије са израдом термо омотача објекта, термо изолацијом крова и сутерена(енергетска санација);
- 5) израда болничког информационог система на делу предвођеном за стационарни смештај корисника;
- 6) израда новог структуралног кабловског система.

Реконструкција Дома Футог започета је шестог маја и обухвата следеће радове:

- 1) инвестиционо одржавање објекта (кухиње, трпезарије и канцеларија)- замена подова, замена система за дојаву пожара и проширење просторије кухиње и трпезарије;
- 2) уградња лифта у делу за покретне кориснике;
- 3) термоизолација фасаде;
- 4) инвестиционо одржавање дела дома намењеног за покретне кориснике- замена подова, унутрашње столарије, осветљења, замена система за дојаву пожара, замена дотрајалог цевовода, спољне мреже, водовода, делимично топловода и канализације;
- 5) реконструкција постојећег лифта у старој згради Дворца.

По завршетку радова на обнови поменутих домова радиће се и потпуна реконструкција Дома Ново насеље, чија је пројектно-техничка документација тренутно у изради.

Почела вакцинација у Геронтолошком центру „Нови Сад“

У Дому Лиман Геронтолошког центра „Нови Сад“, 24. децембра, започета је вакцинација корисника дома против вируса Ковид-19. Вакцинација је извршена Фајзеровом вакцином, једином, до тад, откупљеном вакцином од старне Републике Србије. Вакцину је прво примила докторица Бранка Вајагић, а први корисник који се вакцинисао је пуковник у пензији Димитрије Јовичић. Након њих, вакцине су примили и остали корисници дома, као и директорица установе Славица Шкрбић. Укупно је вакцинисано 98. корисника и два здравствена радника установе. Пре вакцинације проверавано је опште здравствено стање корисника, тако да су само здрави могли да приме вакцину. Петнаестог јануара вршена је ревакцинација корисника, који су примили вакцину и вакцинација запослених у установи, који су изразили жељу за примањем поменуте вакцине. Након Дома Лиман вакцинисани су и корисници Дома Футог и Дома Ново насеље. Динамика вакцинације зависила је од здравственог стања корисника.

Дозвољене посете у домовима

Након нешто мање од годину дана забране, вакцинисане кориснике домске услуге Геронтолошког центра „Нови Сад“ моћи ће да посете сродници у оквиру установе. Посете су дозвољене у складу са Кризним штабом за спречавање заразне болести КОВИД -19 Владе Републике Србије. До сад посете су биле дозвољене само на отвореном простору, у дворишту домова и то само кад су повољни временски услови, док не падне температура испод 18 степени целзијусових.

Тридесетог јануара Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања послало је Инструкцију свим геронтолошким центрима, која дефинише одређена правила и захтеве, који су потребни да би се дозволиле посете. Према донетој Инструкцији посете ће моћи да примају корисници који су примили обе дозе вакцине против Ковида-19 и којима је од последње дозе прошло минимум седам дана. Овакви услови стечени су у Дому Лиман, те је у њему већ почело заказивање посета. У овом дому, кориснике ће моћи да посете сродници искључиво у Клубу „Оаза“, уз поштовање свих епидемиолошких мера. Време трајања посете је до сад било 15. минута, а сад се продужује на максималних 45. Мораће да се унапред заказују, а посетилац је у обавези да има заштитну маску, да не доноси поклоне, да се не креће по дому, већ искључиво да борави у поменутом клубу и да буде удаљен најмање два метра од корисника. Приликом уласка у дом вршиће се провера здравственог стања лица које је дошло у посету, мериће му се температура и вршиће му се дезинфекција руку. Највише два лица могу да дођу у посету једном кориснику у исто време, док укупно, у Клубу „Оаза“ могу се организовати десет посета у исто време. Након посете врши се дезинфекција простора у трајању од 30. минута. Физички додир биће омогућен уз комплетну заштитну опрему. Радни терапеути и инструктори дома присуствоваће посетама у циљу надзирања спровођења епидемиолошких мера.

Такође, ускоро ће бити омогућене посете и у другим домовима Геронтолошког центра „Нови Сад“, након спроведене ревакцинације корисника.

Поново отворени Клубови за старија и одрасла лица

У складу са наредбом Градског штаба за ванредне ситуације, двадесет и првог септембра, поново су почели са радом сви Клубови за старија и одрасла лица при Геронтолошком центру „Нови Сад“, осим оних који су у просторијама домова, као што је Клуб „Оаза“ и Клуб „Ново насеље“, као и Клуб „Слана бара“, који је у изградњи. Геронтолошки центар „Нови Сад“ донео је Процедуре којима се утврђује начин рада клубова за време трајања пандемије изазване вирусом Корона. Процедуре прате инструкције Центра за контролу и превенцију болести Института за јавно здравље Војводине. На основу безбедносних мера одређен је број чланова клуба, који могу у исто време да бораве унутар клупске просторије (обзиром на величину простора, а уз употребу маски и рукавица и поштујући размак од 2 квадратна метра). Запослени у клубу води рачуна да се ове мере не прекрше, а уједно брине и о хигијени и дезинфекцији просторија.

У октобру месецу почеле су са радом редовне активности у оквиру клубова. Пензионери се редовно окупљају у клубовима зарад мерења крвног притиска, шећера у крви и здравствених савета медицинских сестара клубова, зарад спортских активности попут играња карата и шаха и културних активности, као што је литерарно дружење и сликарске секције.

Такође, запослени у РЈ посећују своје болесне чланове попут Љубинке Коцић, дугогодишње активне чланице Клуба „Прва војвођанска бригада“, која је позната по великом ангажовању у раду клуба.

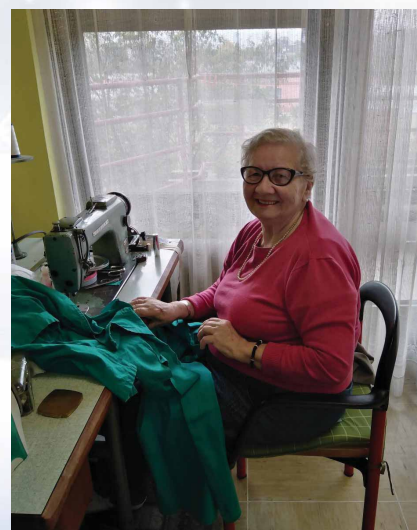
Стручни тим РЈ Клубови, на челу са руководиоцем Тоњом Мирковић, претходно је сазвао Савет у свим клубовима како би чланове упознао са здравствено-безбедносним мерама и како би се договорили о даљем раду и активностима.

Активности у домовима током изолатије

Услед светске пандемије Корона вируса смањене су, а понеке и привремено обустављене активности намењене корисницима домске услуге Геронтолошког центра „Нови Сад“. Поштујући мере, које је прописало Министарство здравља Републике Србије, запослени у установи нису у могућности да реализују поједине активности за кориснике попут организовања културно-забавних програма, излета, посете позоришту, међудомска дружења, групне прославе рођендана, музичке матине, разне спортске турнире и секције које окупљају већи број корисника. Из наведених разлога активности су морале да се прилагоде новонасталој ситуацији, а уједно и да следе жеље и потребе корисника установе. Они се сад окупљају у мањим групама од по пет особа, колико је дозвољено, и дан проводе вежбајући код физиотерапеута, бавећи се културним, спортским и друштвеним активностима као што су: читање поезије, сликање, израда ручних радова, пикадо, бацање алки и плочица, играње карата, шаха, укрштање речи, читање књига, новина и дружење уз кафу и чај у ограниченом друштву. Такође, психолог установе организује психолошке радионице за кориснике, као вид додатне подршке. Пошто Дом Футог поседује двориште, корисници су

овде у могућности и да се баве баштованством бринући се о цвећу и травњаку. У Футогу је, још, организовано да покретни корисници читају књиге својим пријатељима смештеним у стационарном делу за непокретне кориснике, а у Дому Ново насеље организују се предавања са темом по избору корисника.

Корисници Дома Лиман учесници пројекта „О Доријану Греју, или о ејџизму“

Пројекат „О Доријану Греју, или о ејџизму“ књижевнице Љиљане Малетин Војводић и књижевне критичарке и новинарке Драгане В. Тодоресков, један је од 42 пројекта који су добили средства на Јавном конкурсима „Уметници. Сад!“, који подржава фондација Нови Сад 2021. – Европска престоница културе. **Теме којима се овај пројекат бави су следеће: Шта доноси старост- искуство, другачији поглед на свет, скепсу, или оптимизам? / Процес старења и самоспознаја / Старост и потрошачко друштво / Жена и старење – репродуктивна функција – улога у друштву/ Писање као терапија... Пројекат даје одговоре на следећа питања:** Зашто би креативност била у вези са животним добом? Како се уметност, која би требало да се супротставља клишеима и разобличава механизме у којима се неко конструише као инфериорни, потчињени „други“, њима служи? Због чега бисмо пристали на један, једини, обавезујући идентитет који је маркиран годинама живота? Чије се то стање духа може да тумачи нумеричким податком? Зашто је свођење идентитета на животну доб још један наметнути стереотип? Ова питања су врло актуелна за кориснике наших услуга, па отуд и започета сарадња. У реализацији пројекта су учествовали корисници Дома Лиман, чланови Клубова за старија и одрасла лица и психолози установе Маја Бабић и Анђелија Симић.

Резултати истраживања пројекта представљени су у Културној станици „Свилара“, 8. октобра, као видео-рад и књижевна трибина са темом ејџизма. **Учеснице видео-рада биле су,** поред осталих суграђана, **кориснице Дома Лиман Софија Већкалов и Зора Бојанић, чланице клубова при Геронтолошком центру „Нови Сад“ Љубица Вуков Михајило, Ана Марија Калуђеровић, Бранка Мићовић, као и поменути психолози установе.** Оне су имале прилику да изнесу своје импресије о култури читања и писања, која се супротставља предрасудама о свођењу идентитета на животну доб, те стереотипу да је креативност *differentia specifica* младости. Алудирајући на тему Вајлдовога романа, „Синдром Доријана Греја“ је 2000. године описао Буркхард Бросиг, дефинишући га као анксиозну жудњу за „вечном младости“. Ејџизам јесте глобални феномен, али представе о старости, упркос томе што се разликују на индивидуалном нивоу и имплицирају „колективно несвесно“, детерминисане су и друштвеним и географским контекстом. Код нас се о ејџизму недовољно говори, предрасуде се не превазилазе упркос томе што старији припадају групама које су најчешће дискриминисане у Србији.

Миланка Бакош даровала раднице кухиње

Корисница Дома Лиман Геронтолошког центра „Нови Сад“ Миланка Бакош изразила је задовољство побошљаним квалитетом исхране у дому. Пошто није желела да захвалност остане само на речима, које ће се, временом, заборавити, Миланка је одлучила да дарује заслужне раднице кухиње Дома Лиман. Инспирирана вредношћу и умећем запослених, Миланка Бакош је извезла памучне, чипкане пешкире, које им је потом и поклонила. Овај практичан и оригиналан поклон наше креативне кориснице остаће да сведочи да је марљивост, квалитет и добар рад и даље на цени. С друге стране, запослени у Радној јединици Исхрана увек ће се радо сетити драге госпође Бакош и то сваки пут кад га употребе. Уједно ће им то бити и подстрек за даљим преданим и савесним радом.

Геронтолошки центар „Нови Сад“ први на фото конкурс Дома Апатин

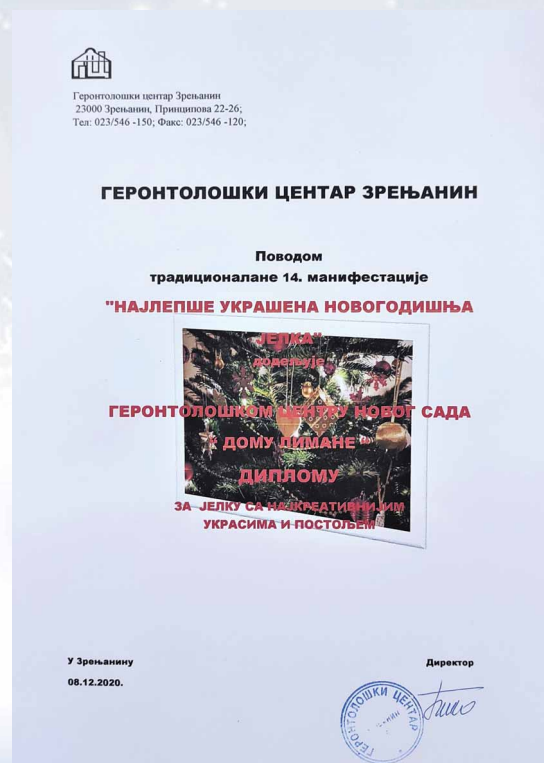
Дом за старе и пензионере Апатин шесту годину заредом организује фото конкурс, под називом „Тренуци стварности“. Право учешћа имају корисници установа социјалне заштите на нивоу целе државе. Тема фотографија је произвољна и мора да обухвата моменте проведене у оквиру установе. Стручан, трочлани жири изабрао је три најбоље фотографије. Такође, бирала се и најбоља фотографија по мишљењу корисника Дома Апатин. Ове године, **корисница Дома Лиман Геронтолошког центра „Нови Сад“ Василија Чопик** освојила је **прво место** на фото конкурс уз помоћ и подршку организаторке промотивних активности Ружице Вукић-Рајић. Друго место припало је фотографији Геронтолошког центра „Шабац“, треће место су подели Геронтолошки центар „Младеновац“ и Дом Апатин, а по мишљењу корисника најбоља фотографија припада Геронтолошком центру „Срем“ из Руме.

Корисници Дома Лиман освојили диплому на такмичењу Геронтолошког центра „Зрењанин“

Геронтолошки центар „Зрењанин“, четрнаесту годину заредом одржао је традиционалну децембарску манифестацију, под називом „Најлепше украшена новогодишња јелка“. На манифестацији право учешћа имају корисници услуга социјалне заштите домског смештаја геронтолошких центара у Србији. Ове године, услед пандемије Корона вируса, такмичење је организовано на другачији начин. Корисници са радним терапеу-

тима и инструкторима нису путовали у Зрењанин на такмичење, већ су слали фотографије својих украса и јелки, а стручан жири из Геронтолошког центра „Зрењанин“ одабрао је најлепше радове. Избор материјала и техника био је слободан. **Геронтолошки центар „Нови Сад“ представио се са украсима корисника Дома Лиман.** Они су у својим креацијама користили старе сијалице, водене боје и декупаж технику. Њихова маштовитост награђена је **дипломом за јелку са најкреативнијим украсима и постољем.**

Мира Бањац, глумица

ТО ШТО САМ ОСТАВИЛА У ЉУДИМА МИ ЈЕ ВАЖНИЈЕ ОД СВИХ НАГРАДА

Мира Бањац-легендарна српска филмска, телевизијска и позоришна глумица. Припада првој генерацији глумаца која је завршила Позоришну школу у Новом Саду, а поред позоришта у Сремској Митровици и у Бањалуци, ангажована је била и у Српском народном позоришту у Новом Саду, па у „Атељеу 212“ у Београду. Запажене улоге остварила је у представама „Радован Трећи“, „Село Сакуле, а у Банату“, „Жупа“, као и на телевизијској сцени у серији „Камионџије“, „Позориште у кући“, „Варљиво лето“, „Срећна породица“, у филмовима „Мајстори, мајстори“, „Врућ ветар“, „Лепота порока“...

Рођена је у Ердевику 1929. године. Срем јој је даровао карактер и снажан и нежан у исто време. Отац јој је био потомак српских исељеника у Америку, а мајка јој је била из скромне војвођанске породице. Мира је, попут мајке, наставила да живи тихо и скромно у Војводини и дан данас је можете срести на улицама Новог Сада. Тачније, до почетка пандемије Корона вируса, Миру су суграђани сретали често на Рибљој пијаци и за сваког од њих имала је љубазан осмех и лепу реч. Иако је живот није мазио, иако погођена сиромаштвом и дуговима, увек је налазила снаге да се изучупа и настави даље. Мало је жена, као што је она, умело тако лепо и поносито да носи своје године. Међутим, последице изолације услед Короне на њу су оставиле неизбрисав траг.

Како сте поднели изолацију?

Затворена сам као и сви људи и тешко подносим ову ситуацију. Фале ми људи, фали ми ваздух, фали ми комуникација, рад. Месецима сам већ у затвореном простору и строго се придржавам мера. Не идем готово нигде, а ако морам да изађем не излазим нигде без маске и рукавица. Поштујем мере и чувам се. Имам године, због којих се морам чувати.

Добитница сте инпресивног броја највећих глумачких признања, између осталих Стеријине награде, Октобарске награде Града Новог Сада, Нушићеве награде, награде „Павле Вуисић“, „Добричин прстен“, а прошле године сте добили награду за животно дело „Паја Јовановић“ на Фестивалу европског филма, на Палићу. Постоји ли нека награда која Вам је посебно драга?

Јесам, добијала сам награде, а у последње време, чак, две, три. Једна од њих је и награда за животно дело, која ми је додељена ове године на Палићу. Међутим, то је све оно што долази касно, са искуством, а то искуство више ником не треба. Захвална сам, ипак, што су људи приметили то што сам радила и то што је остало у људима ми је важније од свих награда.

Да ли је тешко носити се са славом?

Слава ништа није променила у мом животу. Заправо, тако сам стекла пријатељства са људима, то је један споразум између мене и публике. Ја сам човек који на улици препознаје своје људе, свуда и то је она хемија између нас, оно што остаје у људима.

Одиграли сте око 300 улога у каријери и имали сте прилику да сарађујете са највећим југословенским редитељима и глумцима. Да ли постоји неко са ким сте највише волели да сарађујете?

Не, о томе не говорим. Са пуно људи сам сарађивала и не могу да издвајам никог.

А приватно, са ким сте се дружили из сфере јавног живота?

Дружила сам се раније, али их пола више нема, нису живи и онда ми је страшно кад гледам старе филмове, или представе. Зоран Радмиловић, Петар Краљ, Паја Вујисић, Оливер... све су то били моји пријатељи. А живели смо сви као једна породица и дружили смо се и ван представа. Сада, међутим, у Новом Саду од колега ми се више нико не јавља, а и у „Атеље 212“ кад одем, тамо готово никог више не познајем.

4. новембра сте напунили 91. годину, а и даље важите за једну активну, енергичну жену пуну елана и позитивног духа. Можете ли нам рећи рецепт за очување свега набројаног?

Немам више ту енергију. Управо тога више немам. Немам више позитивне енергије, немам радне енергије, коју сам увек имала, јер једноставно немам где да је потрошим. Ситуација је таква, није ни за славље, ни за посао.

Имате ли нешто да поручите нашим читаоцима за крај?

Порука је да се чувају, да чувају себе и своју околину.

Жао ми је што нисам имала ништа ново да Вам саопштим, јер већ месецима не радим. Имам у програму неке и филмове у будућности, па ме онда назовите и даћу Вам онда један прави интервју о томе.

Разговор водила: **Ружица Вукић Рајић**

Психолог у Геронтолошком центру „Нови Сад“

Одлучивши да остатак живота проведу у геронтолошком центру многи људи се први пут сусретну, или први пут разговарају са психологом. Често постоје погрешна предубеђења која је сврха тих разговора, шта психолог ради и на који начин може да помогне. Један од разлога ових неспоразума је предрасуда да психолог „лови патологију“, тј. да се усредсређује на мањкавости у понашању и размишљању што, разумљиво, ствара нелагоду код његовог саговорника. Други разлог је мешање занимања психолога и психијатра. Психијатар је лекар, завршио је медицински факултет, има титулу др испред имена, бави се дијагностиком душевних болести и њиховим лечењем. Психологија се студира на филозофском факултету што значи да психолог није здравствени радник. У геронтолошком центру он врши различите процене и бави се саветодавним и супортативним радом. Иако припада Служби заједничких послова, а не Радној јединици „Дом“, учествује у Стручном тиму дома уз руководиоца, социјалне раднике, главну сестру и лекара. У нашој установи постоји изузетно добра сарадња између стручних радника и сарадника, што доприноси ефективнијем раду психолога.

Пре доласка у Геронтолошки центар „Нови Сад“, при Пријемној процени, кроз интервју психолог проверава капацитете адаптације на нову средину. Некада је особа могла уз мању помоћ да функционише самостално у својој кући – познатој средини, али је важно проценити колико је подршке потребно и да ли се то може обезбедити у колективном смештају. Метафорички речено колико се успешно једна биљка може пресајати на друго место и да ли јој је могуће пружити све услове потребне да поново цвета и листа у новој средини.

По доласку у дом, ма колико неко то својевољно и радо изабрао, постоји одређени период адаптације на другачије рутине, људе, јеловник, правила...који подразумева појачани напор особе да се прилагоди новој средини. Током овог периода психолог пружа појачану подршку током које оснажује, информише и мотивише корисника да што боље искористи све своје преостале капацитете и могућности у дому. Некада се ова подршка састоји и само у стрпљивом и саосећајном слушању. Дobar психолог прихвата саговорника у целости са свим особеностима његове јединствене личности, а етика га обавезује на поверљивост.

У дому је важно да је психолог у току са свим значајним догађајима корисника, како пријатним, тако и нежељеним, а то се остварује кроз добру комуникацију са самим корисником, његовим сродницима и колегама. Запажања свих запослених, који имају контакт са корисницима су драгоцене. Најдиректнија сарадња је са социјалним радницима, а затим лекарима. Главна сестра најпрецизније упућује на особе у кризним стањима где треба брзо реаговати. Један од предуслова доброг менталног здравља је крепко тело, тако да је психолозима неопходна добра сарадња са физиотерапеутима и умногоме олакшава посао психолога када физиотерапеути постижу напредак са корисницима, са своје стране. Радни терапеути и психолози сарађују око структурисања слободног времена. Организатор промотивних и културних активности и психолог деле битне сегменте свакодневног живота корисника. Некада спремачица, неговатељица, или сервирка, пре осталих, могу да уоче нежне промене у осећањима, јер су у чешћем и тешњем контакту са корисником, те су њихова запажања итекако крисна психологу.

У кризним моментима важна је појачана подршка, а психолог је обучен да то ради и интервенише на одговарајући начин. Разлика између добронамерне, људске подршке и стручне психолошке помоћи може се илустровати примером да већина људи није завршила медицински факултет, али многи од њих добронамерно дају савете како се лечити. Нешто можда и помогне, а нешто може и да нашкоди, па тако тешења „све ће те проћи“, „није то тако страшно“, „а што Ви не бисте урадили то и то?“, „не смеш тако, мораш овако“... могу пре да повреду особу која пати него да јој помогну колико год из најбоље намере била упућена.

Психолог у свом раду користи и тзв. Инструменте, који су у ствари различити тестови за мерење нивоа интелектуалних способности као што су памћење, пажња, концентрација, језичке и говорне способности итд. Предност раног откривања почетних слабљења ових способности је у могућности превенције даљег пропадања кроз одговарајућу фармакотерапију, коју преписује лекар - неуролог и вежбе за рехабилитацију ових функција, које даје психолог. Као што физиотерапеут може помоћи у спречавању, рехабилитацији, или одлагању непокретности, тако и психолог кроз различите вежбе и савете може помоћи у превенцији деменције.

Осим уобичајене, обавезне документације која се по прописима води, психолог пише извештаје и налазе за различите наручиоце – центре за социјални рад, лекаре, лекарске комисије итд.

Један изузетно лепо прихваћен облик рада у геронтолошком центру су психолошке радионице, које осмишљавају и воде психолози Маја Бабић и Јована Проле. Поред њих две у установи раде и два психолога приправника Татјана Дајевић и Наташа Јанковић. Циљеви ове врсте групног рада су ремотивација, оснаживање корисника да преостале капацитете што боље искористе, да се прилагоде тешкоћама које старење носи, па и да изграде нове, адаптивније обрасце понашања и реаговања на проблеме.

Психолози новосадског геронтолошког центра већ 12 година континуирано врше едукацију свих запослених обуком „Ефикасна комуникација са старима“, која је акредитована у ресорном министарству. Циљ ове обуке је сензибилисање запослених на специфичности потреба и усвајање знања о особености комуникације прилагођене старијим особама посебно се осврћући на кризна стања, деменције, оштећења слуха и вида итд.

Бављење научно-истраживачком радом је саставни део посла наших психолога и они су аутори бројних теоријских и емпиријских радова које су презентовали на стручним скуповима, као што су Геронтолошки конгреси.

Професионална обавеза психолога је стално усавршавање и праћење новина из своје области, као и сарадња са колегама. Најбоље је то објаснила психолог Маја Бабић, рекавши да, „поред конвенционалног усавршавања, у овоме послу драгоцене нам је сарадња са колегама, нарочито оних који својом стручношћу и хуманосћу дају узор и уз чији допринос је наш рад квалитетнији, а задовољство послом веће. Још већу захвалност дугујемо самим корисницима, који примерима личног савладавања ветрометине живота дају чудесне моделе који нам могу бити од помоћи када и сами остаримо.“

Аутор текста: **Биљана Глишић Угрица**
руководилац Службе здравствена заштита

Вакцинација против грипа, значај и превенција тежих обољења

Вирус грипа се врло лако и брзо преноси са особе на особу, у јесењем и зимском периоду када се више борави у затвореном простору. Правовремено вакцинисање спречава епидемију грипа и додатне здравствене компликације.

Грип изазива вирус инфлуенце. Позната су три типа инфлуенце: тип А, тип Б, тип Ц.

Они спадају у врло променљиве вирусе и стално трпе неке промене, а резултат тих промена је нова варијанта вируса, која у популацији може да проузрокује епидемију. Тип А вируса, за разлику од осталих типова, распрострањен је и код животиња.

Ко оболева од грипа?

Осетљивост на грип је општа. То је обољење које се региструје у свим популацијама, без обзира на пол, узраст, климатске факторе, географски положај итд. Нарочито се шири у колективима као што су школе, вртићи, војска.. У пределима са умереном климом епидемије се углавном јављају у зимским месецима. У тропским пределима се јављају у кишној сезони, али се мање епидемије јављају у свим подручјима света.

Како се инфекција шири?

Капљичним путем. Значи директним контактом са инфицираном особом, или удисањем ваздуха са ситним капљицама из болесникове околине. Могуће је и преко предмета, свеже контаминираним садржајем из носа, или ждрела оболелог.

Који су симптоми грипа?

Јављају се у интервалу од 1-4 дана, а најчешће након 2 дана од инфекције, а то су:

- повишена телесна температура (нарочито у прва 3 дана болести, између 38-40 степени Целзијуса), уз дрхтавицу и презнојавање, клонулоост, главобоља, болови у целом телу, нарочито у пределу мишића руку и ногу, кијавица и цурење из носа, гушобоља и кашаљ. Кашаљ је често тежак и продужен, а остале манифестације болести се саме повлаче и до оздрављења долази после 2-7 дана. Код деце се може јавити и мучнина, повраћање и пролив.

Колико је грип озбиљно обољење?

Грип је углавном самоизлечиво обољење, али се понекад може и компликовати са тежим обољењем, као што је рецимо бронхитис, или секундарна бактеријска пнеумонија. Нарочито су осетљива стара лица, хронични болесници и особе са ослабљеним имуно системом.

Колико дуго је заразна особа оболела од грипа?

Инфективни период код одраслих оболелих од грипа почиње један дан пре почетка симптома и траје до 5-ог дана болести.

Колико траје болест?

Већина се опорави већ у току једне до две недеље, али код старих особа може доћи до слабости још дуго после престанка симптома грипа. Грип се углавном лечи у кућним условима до опоравка. Терапија је углавном симптоматска, што значи: мировање, узимање што више течности уз додатак витамина Ц, антипиретика и аналгетика. Антибиотици у терапији користе се само код бактеријских компликација, као што су упале плућа, синуса, или средњег уха и то само по препоруци лекара!!!

Превенција грипа:

- обавезно проветравати и осунчавати простор у коме се борави;
- чување од сувишног замарања, и излагања хладноћи;
- исхрана богата витаминима уз топле напитке...

Вакцинација против грипа спроводи се инактивисаном вакцином против грипа, справљеном од целих вируса, или сплит/субјунит вакцином која садржи делове вируса одговорне за имунитет.

Време неопходно за стицање имунитета је 2-3 недеље након давања вакцине, а трајање поствакциналног имунитета варира и износи од 6-12 месеци, па из тога произилази потреба вакцинације сваке године. Најадекватније време за вакцинацију је месец октобар.

Вакцина је намењена за вакцинацију особа са хроничним поремећајима плућног и кардиоваскуларног система, као и метаболичим поремећајима (укључујући пре свега шећерну болест), поремећајима рада бубрега, особама са ослабљеним имунитетом итд. Поред наведених потребно је обухватити особе смештене и запослене у геронтолошким центрима и установама социјалне заштите, као и запослене и смештене у установама које обављају здравствену делатност. Препоручена је примена ове вакцине и код особа старијих од 65 година, као и код лица запослених у јавним службама које су у ризику.

Вакцина се даје интрамускуларно, или дубоко супкутано у делтоидну регију. Субјунит вакцине против грипа се дају по упутству АЛИМСа.

Које су нежељене реакције након вакцине против грипа?

Црвенило на месту апликације, оток, бол, а ређе долази до појаве повишене температуре, болова у мишићима и малаксалости. Алергије су ретке.

Коме се НЕ СМЕ дати вакцина против грипа?

- Особама које имају температуру преко 38 степени Ц,
- особама које су алергичне на кокошија јаја, беланчевине пилећег порекла,
- особама са тежом реакцијом након добијања претходне вакцине против грипа,
- деци млађој од 6 месеци живота.

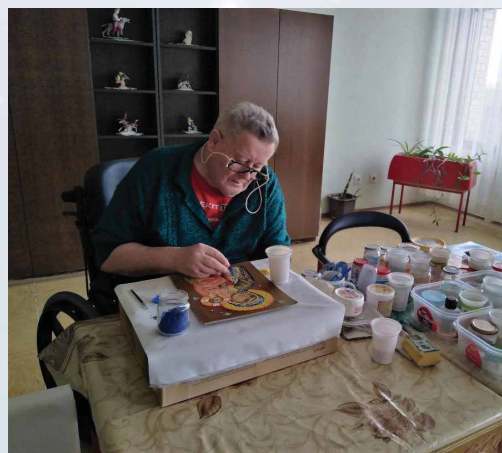
IN MEMORIAM

ПЕТАР ГРЕГОРИН дугогодишњи је корисник Дома Ново насеље у ком је, како каже, задовољан и животом и храном и друштвом које је стекао.

У младости је био спортиста, бавио се бициклизмом, али га је тешка саобраћајна несрећа спречила да даље развија љубав према активном животу. Радио је 40. година као аутоелектричар у Градском саобраћајном предузећу, у Новом Саду одакле је отишао у заслужену пензију. Надао се да ће кад оде у пензију уживати на викендици са супругом, али животне радости му нису биле наклоњене. Остао је без старијег сина, којем је сплетом трагичних околности сурово одузет живот, а убрзо затим и супруга му је преминула. Добровољно је давао крв, чак, 153. пута, али кад му је била најпотребнија није је имао довољно. Због слабе циркулације остао је без обе ноге.

Тугу је прелио у рад и задовољство је поново нашао у дому, израђујући иконе од пиринца. Његова креативност, дар, који поседује несумњиво открива велики таленат, умешност и машту. Он је успео да у себи открије ту уметничку жицу и да на јединствен и оригиналан начин ствара велелепне иконе. Оне су рађене од пиринца, које боји у разне боје, а потом их ређа са невероватном прецизношћу. Од материјала, поред пиринца, користи и течни карбон лепак и темпере. Иако је овакав начин рада врло захтеван и тражи велико стрпљење и прецизност, Петар једну икону завршава за, само, недељу дана. Некада, док није имао болове, радио је и много брже, па се дешавало да слику уради за свега шест сати.

О његовом несвакидашњем таленту је писао и новосадски дневни лист „Дневник“ истакавши да би Петру Грегориноу позавидео и сам Пикасо на створеном ремек-делу.

Пише: ПЕРСИДА МАЛУЦКОВ- ликовни педагог у пензији, предавач у школици сликања клубова за стара и одрасла лица

СИМБОЛИСТИ

Гистав Моро
(1826 - 1898)

Гистав Моро био је један од најбољих представника симболиста. Симболизам је био добар правац у уметности, али није никада доживео право признање. Наиме, симболисти су покушали да створе нови синтетички правац у уметности, који у себи спаја сликарство, књижевност и музику. Гистав Моро био је један од њих.

Овај сликар потиче из богате породице. Окружен богатством, књигама, а посебно је био одушевљен причама из старине. Његов отац, такође је био сликар, који је и написао један скроман текст „Размишљања о лепим уметностима“. Он је подржавао сина на уметничком путу и много му је помогао. Купио му је кућу на левој обали Сене, близу једног замка. Гистав је ту окупљао познате богате људе и писце. Ту је и отворио свој атеље. Волео је класике и приче из класичне старине. Тако су и настале његове слике захваљујући јунацима из класичних текстова. Имао је обичај да каже: „Сликарство је тишина пуна страсти“. Његове слике биле су великог формата и пуне безброј детаља, које је узимао са слика у Лувру и детаљно их копирао. Моро је познат још као човек који је све радио до савршенства. Да би начинио слику великог формата, сликао је мале скице на којима је стрпљиво уносио безброј детаља, пажљиво да не би реметили лепоту слике.

ЈАСОН И МЕДЕЈА- Ово је једно од првих дела овог сликара. Вероватно је настао под утицајем Овидијеве књиге „О метаморфозама“. Верује се да је књига имала утицаја на његов целокупни рад. Остао је као писац везан за тему, али ју је обогатио детаљима скиданим са слика у Лувру.

ОРФЕЈ- Ова слика заснована је на легендарним догађајима из старих времена, који су поучни, лепо и изазивају добра осећања код људи. Пре него што је насликао слику, направио је скице малих димензија са много ситних детаља. Скице је обично радио оловком и тушем, а неке и угљем.

Слика приказује младу трачанску девојку, која на лири носи Орфејеву главу, ког су растргле учеснице дионизијских мистерија. Девојчина фигура тужно повијене главе подсећа на нарикачу.

УТВАРА- Ова слика приказује страшни приказ. Девојка Саломе тражи крститеља и жеља јој се испуњава. Саломе је била унука јудејског цара, која је отелотворење божанске лепоте, с једне стране и семена пакла, с друге стране. Она је обећала заљубљеном Ироду да ће му узвратити осећања ако погуби Јована Крститеља. Било јој је досадно, па је желела његову смрт. Двоструко виђење жене је, заправо, принцип уметности симболизма.

Уз главне ликовне, сликар нам приказује и безброј детаља на слици, које копира од једног париског фотографа Огиста Кернера.

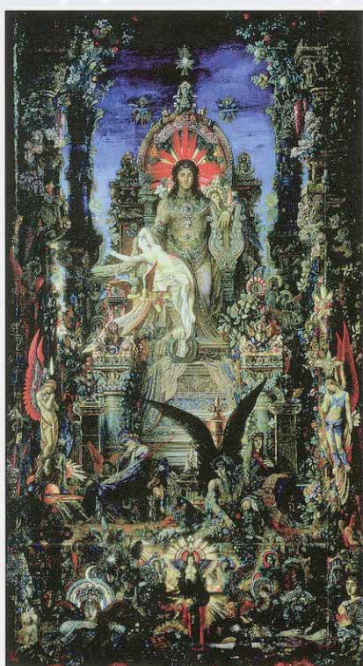
САЛОМА- Слика представља Салому као играчицу, а тело јој је прекривено тетоважама. Она плеше Ироду са одлучно испруженом левом руком и лотосом у десној. Делује нестварно. На њеној влажној кожи огледа се блесак брилијаната, сија прстење, звецкају нарукнице, а груди се узбуђено дижу и спуштају и то све пред крвавом главом Јована Крститеља.

ЛЕДА- Слика о лепотици Леда је позната и сматра се једном од најлепших његових слика. Лепотица Леда се претвара у лабуда да би завела Јупитера да са њоме плеше и доживи љубав. Слика је прелепа са изванредним приказом тела у игри.

ЈЕДНОРОЗИ – Једнорог је тема многих сликара. Он је симбол невиности, а овде приказује необичан однос лепотица и чаробних бића. Мотив за ову слику узет је са средњовековне таписерије. У средишту слике је обнажена Ева, која слуша речи анђела, а с леве стране је Пасифаја.

Најбоље је слику објаснио сам Монро написавши за њу следеће: „Зачарано острво с групом жена широко је поље за машту“.

ЈУПИТЕР И СЕМЕЛА – Ово дело Гистав Моро је сматрао својим завештајем. Слика говори о познатом миту (који је испричао Овидије), о несрећној судбини обичне смртнице Семеле због сплетке љубоморне Јуноне, Јупитерове жене. То је једна од ретких слика у којој Моро говори о љубомори као пороку људског рода. Јупитер је био заљубљен у Семелу са којом се тајно виђао. Његова жена послала је Семели Амора, који ју је навео да замоли Јупитера да јој дође не као човек, већ у свом божанском сјају. Јупитеров долазак био је у бљеску муње, те је Семелу и њену ложницу претворио у пепео. Ипак, успео је да спасе свог сина, бога Бахуса. Када је одрастао Бахус је спасао мајку из подземног света и пренео је међу богове.

Овде правда и љубав побеђују, а то је касније био и чест мотив.

Поред мита, сликар овде користи и мотиве из Дантеовог „Пакла“ и Гетеовог „Фауста“.

Пише и илуструје: **мр арх. Никола Стојановић Кокола,**
корисник Дома Ново насеље

ЖАБА И ЛЕПИ КАПЕТАН

Равница, равница, равница, бескрајна, до краја погледа. Поље травнато, изнад велико плаво небо. У сред тог поља дрвено појило за стоку пуно воде. Корито лежи на земљи, са барицама око њега, а већ је обрасло зеленкастом маховином и понеким лишајем. На први поглед види се да је давно и неспретно направљено с очитим циљем да се из њега напаја стока и освеже случајни пролазници. Краве овде пасу, а из корита пију воду.

Сунце је већ почело да се спрема за облак, а ја сам се затекао на појилу да напојим коње на путу ка кући. Краве су већ отишле својим кућама, јер оне знају пут за повратак.

Погледавши поново на дрвено корито, угледах како из воде устајале и зеленкасте излази жаба и стаје на ивицу једне даске. Жаба зелена, обична, нешто за нијансу већа у односу на уобичајене, закректала је и погледала ме као да нешто од мене очекује.

Почело је да се спушта вече, али још довољно видно да угледам коњаника на прашњавом путу, којим сам и ја дошао. Приближавао се и увећавао долазивши право ка појилу. Кад је пришао до воде, видех да јахач има униформу, седло, сабљу, прашњаве чизме, а по ознакама на раменима закључих да је капетан. Погрешно. Боље му се загледах у младо, преплануло лице уредно поткресаних бркова и косе, те помислих да је некакав принц.

Већ је полумрак и обриси свега су нежни и неодређенији. Одједном се појави светлост, магличаста, бела и обухвати жабу и капетана на кратак тренутак, као у трептају ока. Причини ми се да сам у магли видео девојку или вилу, али кад отворих очи више ничег није било, ни жабе, ни коњаника и изненађујуће магле. Вратих се кући.

Прошло је више од годину дана када сам се поново затекао на том описаном појилу. Угледах жабу и жапца на ивици даске и много малих жабица како се играју око. На основу виђеног, неразумно закључих да је вила из магле претворила капетана у жапца и видех да тај пар лепо и сретно живи са својом децом. Остаде ми недоумица шта је било са коњем капетана и закључио сам да је он знао пут до куће.

Срећан подвикнух на коње да крену и под звезданим небом вратих се кући не знајући да ли се ово чудо заиста догодило или није.

Аутор текста:

дипл. инж. Светислав Шороња, корисник Дома Ново насеље

ПОШТЕ У GERONTOLOŠKOM ЦЕНТРУ КАО САСТАВНИ ДЕО СВЕТСКОГ ПОШТАНСКОГ САВЕЗА (СПС)

Корисници Геронтолошког центра имају привилегију да у Дому на Новом насељу имају пошту коју могу користити у истакнутом радном времену. Та пошта је званично јединица ПТТ мреже у оквиру Светског поштанског савеза (СПС), чији је и Србија члан. Савез као такав постоји као специјализована установа Уједињених нација и то као најстарија. 1870. године др Стефани је основао СПС, па је тиме створена могућност за организовани проток поштанских пошиљака за чланице савеза. Као најмасовнија поштанска пошиљка некад и сад сматра се писмо.

Др Стефани рекао је својим службеницима за једно обично писмо: „Сматрајте га као нејако јединче које вам мајка на самрти предаје, да се о њему бринете са оном узвишеном љубављу која у вама треба да оправда њено поверење са којим вам га је предала. Као што је дете крв крви материне, тако је и писмо мисао мисли човечје“.

На главној пошти у Вашингтону урезан је натпис:

„Носилац новости и интелектуалних знања. Средство за трговину и индустрију, покретач мира и добре воље између људи и народа. Гласноша симпатије и љубави, помагач раздвојеним пријатељима, утешитељ ојађених и осамљених душа. Веза између чланова растурене породице, доприносилац нежности у социјалном животу“.

1840. године, пре оснивања СПС-а, Енглеz Хил је створио поштанску марку и на тај начин поједноставио обрачун поштанских трошкова. У то време Енглеска је била индустријски најразвијенија земља. Убрзо после тога у Војводини се појављује прва поштанска марка која је била црне боје. Појавом поштанске марке почиње са развојем и филателија. У Новом Саду сада живи Мирко Вернер који је један од највећих колекционара поштанских марака у свету. Половином 18. века поште у Војводини функционишу у оквиру Аустроугарске. Њима се управља из Беча, Будимпеште, или Темишвара.

Од самог почетка рада, СПС прописује принципе на основу којих функционишу поште у земљама чланицама. Један од принципа је обавезан начин превоза поште. За превоз се користе најсавременија и најбржа средства. Као најстарија релација за превоз поште у свету важи „поштански воз“ Лондон – Глазгов. Та релација функционише и данас.

Након Другог светског рата, у Новом Саду је изграђена барака поред железничке станице, која је имала функцију главног поштанског центра за Социјалистичку Аутономну Покрајину Војводине. Она је убрзо пресељена у кућу Бајчев (кафана Балкан). 1951. године изграђена је зграда поште 2 поред Лиманске пијаце која и данас постоји.

1988. године у Новом Саду је урађен итинерер по коме се празне поштански ковчежићи. У то време то је било најбоље организовано пражњење поштанских ковчежића у СФРЈ.

1971. године уводи се поштански број за писмоносне пошиљке, па се на тај начин омогућава увођење механизације у поштански саобраћај. У данашње време интернета поштанске пошиљке и даље остају актуелне у комуникацији међу људима.

ОЛГА ГРАЧКО

чланица литерарне секције клубова
„Љубитељи лепе речи“

ПАУЧИНА

Како бих волела
да загрлим цео свет,
јер иако тужан и јадан
живот је један
и бескрајно леп.

У том животу
тако бих желела
да будем вољена,
да граница старости
нит своју прекида,
јер живот је паучина
и док трепнеш
већ се покида.

О, судбино
кад сам остарела!
У срцу сам мала девојчица.
Играм, песме пишем,
свему се радујем,
а у души вечно
љубав очекујем.

ЖИВКО АНДРИЋ

корисник Дома Ново насеље

СУНЧЕВ ТОК

Помери се месече да провирим и ја,
да погледам како сунце благодетно сја
и да ли ће сунчан бити дан,
ведар и пун топлоте.

Добром се увек надам ,мој животе.
Сунце греје све милије, као да пати.
Равницо драга, то мораш и ти знати.

Пролази дан, сунце смирају све ближе
залази за брда лагано, ниже и ниже.

Сунце тоне, остаје боја спектар да
свечано светли, узима из природе и са цвета
нектар.

Тихо се примиче мрак,
а у таму улази морски, речни и језерски рак.

И тако моје време тече,
а ја и даље патим,

јер прошлост сретну не могу да вратим-
да вратим дан кад сам срећан био.

Мој Александар, први син, када се родио
певале су птице, весели славуји
песма се радосна разаспе и бруји.

Расту деца здрава, весела и добра
и не слутимо да нас иза леђа вреба кобра.

Уместо свадбеног венца
доносимо посмртни за нашег првенца.

На другој страни реке
чекај ме Сале, јер ја ћу доћи
да се снађем у твом новом дому,
а ти ћеш ми помоћи.

Донећу са собом венце и цвеће.

Упалићемо за све душе свеће.

До тада, сваких пет минута гледам слику твоју
и замишљам да си војник, а ја са тобом у строју.

Не сме и неће Анђеле мој
никад да оде у заборав осмех твој.

ВЛАДАН ЈАНКОВИЋ
корисник Дома Лиман

Уslugом сам, у суштини, задовољан. Посебно сам задовољан храном и генерално бригом о нама. Похвалио бих главну сестру Едиту и Данијелу Копрић пошто су му решили педикирски проблем, који сам већ дуже време имао. Једино ми мало смета бука због реконструкције дома поподне, али бих и похвалио што су урадили нов лифт, јер нам је заиста био потребан. Што се шетње тиче, одржавам кондицију на великој тераси дома пошто не можемо да изађемо напоље, а бавим се и спортским активностима редовно. Имам једну поруку за све што читају да требамо да будемо оптимисти и да ћемо на крају победити Корону.

ЂУРЂИЦА ВОЈНОВИЋ
корисница Дома Ново насеље

Годину дана сам у дому и немам никакве примедбе. Јако су фини предпостављени, доктори, сестре, социјални радници, а посебно Милана Будурин. Дала бих им петицу, ма не петицу, већ чисту десетку. Дружим се овде, имам другарицу једну и пријатеља. Задовољна сам храном, која ми је прилагођена, јер сам на инсулину. Мало ова ситуација са Коронам и забраном изласка је незгодна, али и горе смо прошли, издржаћемо и ово.

ЂОРЂЕ БИЧИЋ
корисник Дома Футог

Допада ми се овде, задовољан сам услугом, храном, играм шах, карте, шетам по дворишту, читам новине. Чујем се са децом, не бих ништа мењао. Само да прође ова Корона и све ће бити добро.

ДОМ ФУТОГ